

Goede
landbouwpraktijken,
betere
waterkwaliteit

Het TOPPS Project

TOPPS is een multi-stakeholderproject dat gedurende drie jaar loopt in 15 Europese landen. Het staat voor Training the Operators to prevent Pollution from Point Sources (Preventie van puntvervuiling via opleiding en demonstratie). TOPPS wordt gefinancierd door het LIFE-programma van de Europese Unie en door ECPA (European Crop Protection Association, Europese Gewasbeschermingsorganisatie).

TOPPS Doelstellingen

TOPPS heeft tot doel goede landbouwpraktijken uit te werken en deze kenbaar te maken via opleiding en demonstratie op grote, gecoördineerde schaal binnen Europa om puntbelasting van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater te verminderen.

Goede praktijken

TOPPS richt zich op 4 processen waar een verbetering in de handelingen van de gebruiker kan helpen om gewasbeschermingsmiddelen uit het oppervlaktewater te houden. Het gaat om de volgende processen:

- **Transport**
- **Opslag**
- **Voor, tijdens en na het spuiten**
- **Beheer van de restfractie**

De TOPPS middelen

De middelen die het project begeleiden en ondersteunen zijn:

- Europees netwerk van experts
- Communicatiedatabase – www.topps-life.org
- Publicaties
- Opleidingsmateriaal
- Workshops/opleidingen
- Demonstratiestand
- 10 Demoboerderijen
- 6 Proefgebieden

www.TOPPS-life.org

Eenvoudige methodes om water schoon te houden

- 💧 Gewasbeschermingsmiddelen (GBM) vormen geen direct gevaar voor de waterkwaliteit, zolang ze op een correcte manier worden gebruikt
- 💧 Slechts een paar druppels van een geconcentreerd GBM kunnen er voor zorgen dat de norm voor drinkwater wordt overschreden

Wist je al dat:

- Bijna 50 tot 70 % van de vervuiling van oppervlaktewater door GBM's afkomstig is van puntvervuiling, en vermeden kan worden
- Puntbronnen hoofdzakelijk verliezen zijn die ontstaan bij het vullen en reinigen van de spuitapparatuur en het beheer van de restfractie
- Deze verliezen grotendeels vermeden kunnen worden door correcte technische maatregelen en infrastructuur

Enkele eenvoudige gedragsregels kunnen puntvervuiling reduceren. Telkens wanneer je GBM's gebruikt, denk dan ook aan de kwaliteit van het water

Start vanaf hier met lezen!

💧 **Bescherm ons water**
➤ **Hou het proper!**

💧 **Bescherm je gewas**
➤ **Vermijd gewasschade!**

💧 **Bescherm je inkomen**
➤ **Leef milieueisen na en laat ze werken in je voordeel!**

💧 **Bescherm je spuitoplossing**
➤ **Bewaar de verscheidenheid aan beschikbare gewasbeschermingsmiddelen!**

Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Een correcte aanpak tijdens de volgende activiteiten is essentieel om de vervuiling van water door puntbronnen te vermijden

- Transport
- Opslag
- Beheer **vóór, tijdens** en **na** het spuiten
- Beheer van de restfractie

Transport

Plan het transport

- Maak gebruik van de leveringsdiensten van je verdeler
- Gebruik een laadplaats uitgerust om verliezen op te vangen
- Hou een mobiele telefoon en noodnummers bij de hand
- Hou absorberend materiaal bij (houtkrullen, zaagmeel, kattenbakvulling, zand)

Opslag

Bewaar je GBM's op zo'n manier dat elke mogelijke verontreiniging wordt vermeden

- Bewaar ze in een afgesloten, duidelijk aangegeven en afgeschermd ruimte (bv waar verliezen kunnen worden opgevangen)
- Zorg voor een algemene noodprocedure: noodnummers, brandblusapparaat, absorberend materiaal
- Vang alles op wat je morst en verwijder het onmiddellijk op een veilige manier, geef het mee met Phytofar Recover

Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Vóór het spuiten

Denk na vóór je begint te spuiten: maak je eigen beheerplan op en hou rekening met gevoelige gebieden

Producten en spuitvolume

- Beslis welke GBM's zullen worden toegepast
- Bepaal de gevoelige gebieden en hou rekening met bufferzones
- Plan meng-, vul- en spoelplaatsen vooraf
- Lees de etiketten van de producten aandachtig

Bereken het exacte volume aan spuitoplossing en product dat je nodig hebt. Dit is zeer belangrijk om overschotten te vermijden!!

Apparatuur

- Stel het spuittoestel correct af
- Controleer het spuittoestel op eventuele lekken en slecht functioneren

Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Vóór het spuiten

Transport

- ↘ Plan de veiligste weg naar het veld, zodat verontreiniging van water wordt vermeden
- ↘ Zorg ervoor dat je voertuig en spuittoestel veilig zijn voor de rit naar het veld

Water

- ↘ Zorg ervoor dat de watervoorziening en de spuitoplossing nooit met elkaar in contact komen (technische hulpmiddelen: buffertank, terugslagklep ...)
- ↘ Kijk de maatstreep na, zodat het vereiste volume water exact kan worden afgemeten
- ↘ Vermijd het overlopen van de tank

Telkens wanneer je GBM's gebruikt, denk dan ook aan de kwaliteit van het water!

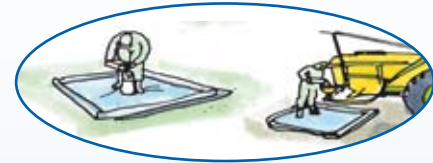
Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Meng en vul voorzichtig

Voor gewasbeschermingsmiddelen zijn er 2 opties:

Vullen op het erf

- ↘ Enkel mogelijk indien voorzorgsmaatregelen worden genomen
- ↘ Gebruik een plastic opvangsysteem om eventuele verliezen op te vangen
- ↘ Vul op een plaats waar verliezen kunnen worden opgevangen (bijvoorbeeld een vulplaats verbonden met een verzameltank)
- ↘ Hou absorberend materiaal bij de hand om eventuele verliezen onmiddellijk op te ruimen

Vullen in het veld

- ↘ Gebruik een transportbox, zodat producten op een veilige manier kunnen worden getransporteerd
- ↘ De box moet op een veilige manier worden vastgemaakt en moet op slot zijn
- ↘ Wissel de plaats af voor het mengen en vullen in het veld
- ↘ Product dat je in het veld morst, is biologisch afbreekbaar
- ↘ Hou afstand van grachten, bronnen en poelen

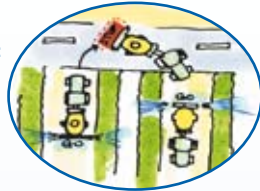
Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Tijdens het spuiten

Vermijd elke mogelijke verontreiniging

Vermijd directe verontreiniging

- Spuit niet over/op de apparatuur
- Begin niet met spuiten als het spuittoestel nog stilstaat
- Schakel het spuittoestel uit bij het nemen van een bocht
- Bij het vaststellen van lekken: stop meteen met spuiten en herstel de lekken
- Spuit niet over grachten, bronnen en poelen

Vermijd drift

- Spuit niet over bufferzones
- Kies de geschikte doppen naargelang van de weer- en windomstandigheden

Vermijd afspoeling

- Spuit niet wanneer het risico op afspoeling groot is
- Spuit niet wanneer de bodem bevroren of waterverzadigd is

Tip:

Bij de aankoop van een nieuw spuittoestel: zorg ervoor dat het model een zo klein mogelijk volume niet-verspuitbare restoplossing heeft. Dat zou één van de belangrijkste beslissingsfactoren bij de aankoop moeten zijn!

Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

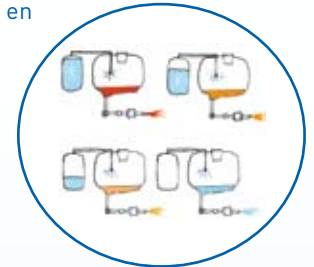
Na het spuiten

Hou schoon water bij de hand om de tank en het spuittoestel te reinigen.

Reinig ook de binnenkant van de tank: spoel minstens 3 keer

Inwendig

- Verdun de restspruitvloeistof en spuit ze terug uit in het veld op de plaats waar je bent begonnen met spuiten
- Verdun de restoplossing nog 2 keer en spuit ze opnieuw uit over het behandelde veld
- Breng enkel de verdunde en het niet-verspuitbare deel van de spuitoplossing terug naar het landbouwbedrijf

Uitwendig

- Gebruik een spuitlans om de spuitapparatuur te reinigen in het veld
- Spoel residu's af in het veld en wissel de wasplaats af
- Bij reiniging van het spuittoestel op het bedrijf: kies een plaats waar het spoelwater wordt opgevangen om behandeld of verwijderd te worden
- Na gebruik: plaats het spuittoestel veilig onder een afdak

Goede praktijk = een betere waterkwaliteit!

Beheer van de restfractie

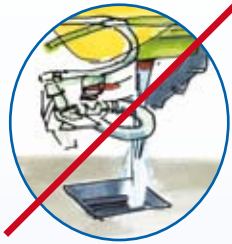
Verwijdering van de verpakkingen

- Volg de aanbevelingen op het etiket of consulteer www.phytofar.be
- Gebruik de diensten van Phytofar Recover
- Verbrand of begraaft nooit verpakkingen

Ongewenste stock

- Vervallen of niet (langer) erkende gewasbeschermingsmiddelen moeten afzonderlijk worden bewaard en moeten worden meegegeven met Phytofar Recover
- Spoel nooit productoverschotten in de gootsteen of de riolering, en begraaft ze nooit

Vloeibare restfractie

- Hergebruik verdunde spuitoplossingen
- Bewaar een verdund gewasbeschermingsmiddel veilig
- Laat nooit vloeistoffen of vaste stoffen die gewasbeschermingsmiddelen bevatten achter waar ze in contact kunnen komen met water

Vaste restfractie (afkomstig van de verwerking van verdunde vloeistoffen, reinigen van filters of het opruimen van gemorst product)

- Vaste restfracties moeten worden verzameld en bewaard. Geef ze elke twee jaar mee met Phytofar Recover (samen met de ophaling van vervallen producten)

**Jouw goede praktijken en inspanningen zorgen voor een betere waterkwaliteit!
Bedankt!**

Tracht steeds zo correct mogelijke informatie aan de hulpdiensten te verschaffen, indien bekend zeg over welke gewasbeschermingsmiddelen het gaat (merknaam en actieve stof(fen)).

Dringende gevallen:

bij ernstige verwondingen (zoals vergiftiging), acute nood-situaties op de weg of bij brand/ontploffingsgevaar: bel **112** en/of **ANTIGIFCENTRUM 070 245245**

Medisch advies:

HUISARTS (nr _____) en/of **ANTIGIFCENTRUM 070 245245**

Voor productspecifieke informatie (milieu- en gebruikadvies):

lees het **etiket**, neem contact op met je **lokale fytoverdeler** (nr _____) of www.phytodis.be

Specifieke technische problemen:

neem contact op met je **machineconstructeur of -verdeler** (nr _____) of voor een volledige lijst www.goudengids.be, rubriek "Landbouwmachines & -gereedschappen – Fabr. & Grooth."

Informatie over veiligheid, opslag, lege verpakkingen of vervallen stock: www.phytofar.be en Phytofar Recover

Informatie over alle in België erkende gewasbeschermingsmiddelen: www.fytoweb.be

Andere nuttige informatie: neem contact op met je **teelt-technisch adviescentrum** op het nummer _____

Belangrijke telefoonnummers

Phytofar
Belgische vereniging van de industrie
van plantenbeschermingsmiddelen
vzw

Diamant Building
A. Reyerslaan 80
1030 Brussel
Tel: 02 2389772
E-mail: phytofar@essenscia.be

Provinciaal Onderzoeks- en
Voorlichtingscentrum voor
Land- en Tuinbouw
POVLT

Ieperseweg 87
8800 Rumbeke
Tel: 051 273200
www.povlt.be

pcfruit
Fruittuinweg1
3800 Sint-Truiden
Tel: 011 697087
www.pcfruit.be